

Український правничий альманах / Упор.: С. Бобровник, В. Державін, Ю. Дорошенко, А. Іщенко, Р. Калюжний.
За заг. ред. акад. Ю. Шемшученка- К.: Київське правниче товариство, 2002.-304 с.

КИЇВСЬКЕ ПРАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО
/КИЕВСКОЕ ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО/
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
До 125-річчя з дня заснування Київського правничого (юридичного) товариства

**УКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ АЛЬМАНАХ**

Упорядники:
Світлана Бобровник, Володимир Державін,
Юрій Дорошенко, Андрій Іщенко, Ростислав Калюжний

Київ - 2002

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

ББК-Х
У 455
УДК 340

КИЇВСЬКЕ ПРАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО
/КИЕВСКОЕ ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО/
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Наукове видання

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВНИЧИЙ АЛЬМАНАХ

За загальною редакцією
академіка НАН України Юрія ШЕМШУЧЕНКА

Редактор Юрій ДОРОШЕНКО

Шеф-редактор,
голова Редакційно-наукової ради
Ростислав КАЛЮЖНИЙ

Редакційно-наукова рада:

Світлана БОБРОВНИК

Олександр ГУРЖИЙ

Сергій ДЕМЧЕНКО

Володимир ДЕРЖАВІН

Анатолій ДМИТРІЄВ

Юрій ДОРОШЕНКО

Геннадій ДРУЗЕНКО

Андрій ІЩЕНКО

Ростислав КАЛЮЖНИЙ

Микола КОЗЮБРА

Ярослав КОНДРАТЬЄВ

Олександр КОСТЕНКО

Олег ЛИТВАК

Валеріан МОЛДОВАН

Віктор МУСІЯКА

Віктор ПОГОРІЛКО

Тарас ПОПОВИЧ

Володимир ПРИСТАЙКО

Тетяна ПРИСТУПЕНКО

Віктор СКОМОРОХА

Володимир СТЕФАНЮК

Ярославна ШЕВЧЕНКО

Юрій ШЕМШУЧЕНКО

Микола ШУМИЛО

Рекомендовано до друку Вченими Радами Київського правничого товариства (протокол №1 від 15.03.2002), Київського університету права (протокол №7 від 21.03.2002) та Національної академії внутрішніх справ України (протокол №6 від 29.04.2002).

Опубліковані статті відображають точку зору авторів. За точність цитувань редакція відповідальності не несе.

Український правничий альманах / Упор.: С.Бобровник, В.Державін, Ю.Дорошенко, А.Іщенко, Р.Калюжний. За заг. ред. акад. Ю.Шемшеченка - К.: Київське правниче товариство, 2002. - 304 с.

© Київське правниче
товариство, 2002.
© Автори статей, 2002.

ISBN 966-96132-0-5

ВСТУП

Ви тримаєте в руках перший номер справді унікального видання, якого ще не було на видавничій ниві вітчизняної юридичної літератури. Це зразок того, що може зробити в сучасних реаліях громадська думка, народжена в професійному середовищі та помножена на особисту ініціативу. Випускаючи перший „Український правничий альманах” у світ, Київське правниче товариство розраховує на те, що він згодиться всім, хто просто цікавиться правом, хто вже є юристом або тільки прагне ним стати. Словом, альманах для тих, хто поділяє мудрий вислів давньоримського правника Ульпіана, який свого часу казав: *Scientia juris dignissima est* - Знання права заслуговує найвищої шани!

Символічно та відповідально ми сприймаємо те, що цей перший номер альманаху присвячений 125-річчю з дня створення Київського правничого товариства /Київського юридичного общества/, а отже є ювілейним для нашої організації. Готуючи його до друку, ми прагнули вшанувати всіх тих колег, які більше ста років тому заклали наше Товариство, намагалися, не шкодуючи сил та енергії, гордо нести його знамено, вболіваючи за розвиток і вкорінення прогресивної юридичної думки на нашій землі. Без минулого немає майбутнього... Давно відома істина нам, юристам, небаїдуха. Як казав талановитий російський юрист, блискучий оратор і, до речі, почесний член Київського юридичного товариства Анатолій Коні: „Право на плідне майбутнє дає чітке розуміння свого минулого та повага до того, що в ньому було хорошого та достойного. Тільки перед тим ясно та визначено малюється завтрашній день, хто не забув уроків, прикладів і заповітів дня вчорашнього”. Ці слова Анатолій Федорович виголосив на ювілейному засіданні Петербурзького юридичного товариства з приводу 25-річчя, що відзначалося 23 лютого 1902 року. Нам зараз на сто років більше, ніж було нашим колегам тоді! Сьогодні ми цитуємо ці слова з надією, що зможемо через них перекинути місток славних традицій юридичних товариств другої половини XIX сторіччя у наш час - першу половину XXI сторіччя.

Окрім основної, визначальної, мети „Українського правничого альманаху”, як, між іншим, й інших запланованих видань нашого Товариства: популяризації здобутків вітчизняної юридичної школи минулого, повернення забутих імен видатних правників, практичного доведення того, що висока правосвідомість, правова культура не чужі для українців поняття, ми також розраховуємо, що його сторінки стануть полем для потужного лету виваженої, передової юридичної думки, місцем наукового та суспільного дискурсу. Масштабне реформування корпусу законодавства України, його кодифікація, перебіг судово-правової, адміністративної реформ, впровадження сучасних демократичних норм європейського права - все це в узагальненому вигляді та в доступній формі матиме втілення на сторінках щорічника. Він у майбутньому, сподіваємося, за вашої підтримки, зростатиме як за обсягом, так і за тиражем.

Альманах - це також реалізація першого проекту відродженого Київського правничого товариства. Цим проектом ми розпочинаємо свою роботу, сподіваючись на зацікавлення та широку підтримку всієї юридичної спільноти. Попереду нові плани, над якими вже працюють члени Товариства, а також його партнери. Тому з великою радістю запрошуємо вас, шановні колеги (теоретики та практики; судді, адвокати, нотаріуси, юрисконсульти, слідчі, прокурори, професори, аспіранти та студенти), до активної участі в підготовці наступних чисел „Українського правничого альманаху” (випуск 2003 року буде присвячений 170-річчю з дня народження відомого криміналіста Олександра Кістяківського), також ми розраховуємо й на небаїдухе ставлення і до інших проектів нашого Товариства. Особливо приємно, що вже у першому номері альманаху представлені основні юридичні школи України: київська, харківська, одеська. Хотілося б, аби ця чудова традиція продовжувалася та ширилася.

Зі шпальт першого випуску Правничого альманаху хочемо подякувати всім тим, хто допоміг у тому, щоб він з'явився на світ, а ви, шановні друзі, могли тепер тримати його в руках; усім, хто повірив у амбітну ідею та підставив їй своє плече. Одні спеціально написали до цього щорічника статті, інші їх вичитували та готували технічно, ще інші надіслали на нашу адресу щирі привітання, долучилися доброю порадою, розглянули підготовлений матеріал та рекомендували його до друку на вчених радах, а хтось виділив кошти. Останнє особливо важливе, а тому окрема вдячність за фінансову допомогу: останньому Президентові України в екзилі, голові правління Фондації імені Олега Ольжича Миколі Плав'юку, а також першому заступнику голови Комітету з питань правової політики, першому заступнику голови Спілки юристів України, народному депутату України Миколі Оніщуку. Тут хотілося б згадати добрим словом канадських юристів Ірину Ревуцьку та Олексія Тиссака, а ще директора видавництва „Смолоскип” Осипа Зінкевича (США) та професора Валеріана Ревуцького (Канада), які за фахом хоч і не є правниками, але щиро вболівали за нашу справу. Подяка за сприяння і Партії регіонів України.

Сподіваємося, „Український правничий альманах” стане вам у нагоді, ввійде у коло літератури професійних інтересів, а тому, з вдячністю розраховуючи на всі критичні зауваження та поради, нині можемо щиро сказати за давніми: *Feci quod potui, faciant meliora potentes* - Я зробив усе, що міг, хто може, нехай зробить краще!

Науково-редакційна рада.

